

UZASADNIENIE SZCZEGÓŁOWE DO UWAGI SRG-07/2026

Zasady lokalizacji infrastruktury telekomunikacyjnej BTS/SBTK – ład przestrzenny, krajobraz, przejrzystość i monitoring PEM

do projektu Strategii Rozwoju Gminy Olecko do 2035 roku

Zgłaszający	Stowarzyszenie „Partnerstwo Dzikie Mazury” / Zbigniew Sienkiewicz
Powiązanie z formularzem	Załącznik do odrębnej uwagi konsultacyjnej SRG-07/2026
Zakres projektu Strategii	Cel strategiczny 3; rozdz. 3.4 „Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej”; rozdz. 4.6 „Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej”

1. Przedmiot uwagi

Uwaga dotyczy potrzeby uzupełnienia projektu Strategii o zasady planowania i lokalizacji infrastruktury telekomunikacyjnej, w szczególności stacji bazowych i wysokich wolnostojących masztów BTS/SBTK. Rozwój łączności cyfrowej jest potrzebnym kierunkiem rozwojowym gminy, jednak powinien być prowadzony równolegle z ochroną ład przestrzenny, krajobrazu, terenów wrażliwych oraz z zapewnieniem mieszkańcom przejrzystej informacji o istniejącej i planowanej infrastrukturze oraz poziomach pól elektromagnetycznych (PEM).

2. Problem został zgłoszony przed opracowaniem projektu Strategii

W opracowaniu „Wnioski analityczne strony społecznej do diagnozy Strategii Rozwoju Gminy Olecko oraz Planu Ogólnego Gminy Olecko” z dnia 28 stycznia 2026 r. wyodrębniono osobny rozdział dotyczący zasad bezpiecznej lokalizacji masztów telekomunikacyjnych BTS/SBTK. Wskazano w nim w szczególności na:

- dynamiczny rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej na obszarze miasta i terenów wiejskich,
- lokalizowanie anten na budynkach oraz rozwój wolnostojących masztów o znacznej wysokości,
- potrzebę przejrzystego informowania mieszkańców o parametrach istniejących i zmienianych instalacji,
- potrzebę uwzględniania oddziaływań skumulowanych PEM w zakresie właściwym dla obowiązujących procedur i przepisów,
- oddziaływanie wysokich masztów jako dominant krajobrazowych,
- brak lokalnych zasad strategicznych pozwalających godzić rozwój łączności z ochroną ład przestrzenny i krajobrazu.

Wcześniejszy materiał społeczny zawierał również szczegółowe propozycje odległości i buforów. Na poziomie Strategii zasadne jest zachowanie ich jako materiału kierunkowego do dalszej analizy, z zastrzeżeniem konieczności weryfikacji technicznej i prawnej przed ewentualnym przeniesieniem do właściwych instrumentów planistycznych.

3. Ujęcie zagadnienia w Diagnostyce

Diagnoza rozpoznaje infrastrukturę telekomunikacyjną przede wszystkim od strony dostępności usług. Wskazuje, że na terenie gminy funkcjonują stacje bazowe telefonii komórkowej różnych operatorów oraz że w 2025 r. istniały nadal liczne punkty adresowe bez stacjonarnego dostępu szerokopasmowego i tzw. białe plamy NGA. Oznacza to rzeczywistą potrzebę dalszego rozwoju infrastruktury cyfrowej.

Jednocześnie takie ujęcie nie wyczerpuje problematyki lokalizacyjnej. Diagnoza nie tworzy kompleksowego obrazu rozmieszczenia wysokich masztów, ich relacji do zabudowy, terenów wrażliwych i krajobrazu ani systemu lokalnej informacji o istniejących instalacjach i wynikach pomiarów PEM.

4. Ujęcie problemu w projekcie Strategii

Projekt Strategii słusznie wskazuje rozwój nowoczesnej infrastruktury technicznej i cyfrowej jako element celu strategicznego 3 oraz poprawy jakości usług i dostępności komunikacyjnej. W modelu funkcjonalno-przestrzennym i rekomendacjach przestrzennych infrastruktura techniczna jest jednak ujmowana ogólnie.

Brakuje odrębnych zasad odnoszących się do wysokich masztów telekomunikacyjnych jako obiektów o szczególnym oddziaływaniu przestrzennym i krajobrazowym. Projekt nie wskazuje także mechanizmu lokalnej inwentaryzacji, publicznej informacji o lokalizacjach ani monitorowania zmian w zakresie infrastruktury BTS/SBTK.

5. Zidentyfikowana luka strategiczna

Strategia zakłada dalszy rozwój infrastruktury cyfrowej, lecz nie określa zasad, według których rozwój ten powinien być przestrzennie porządkowany. Powoduje to asymetrię: dokument rozpoznaje potrzebę zwiększenia dostępności usług, ale nie wskazuje kryteriów ograniczających konflikty z zabudową, krajobrazem, turystyką i terenami przyrodniczo wrażliwymi.

5.1. Wysokie maszty jako dominanty krajobrazowe

Maszty o wysokości kilkudziesięciu metrów mogą być widoczne z dużych odległości i trwale zmieniać panoramy wsi, dolin, jezior oraz otwartych terenów rolniczych. Z tego względu ich lokalizacja powinna uwzględniać analizy ekspozycji widokowej, kumulację dominant oraz ochronę najcenniejszych panoram.

5.2. Przejrzystość i monitoring PEM

Istotnym elementem ograniczania konfliktów społecznych powinna być łatwo dostępna informacja o istniejących stacjach bazowych, podstawowych danych o ich lokalizacji oraz publicznie dostępnych wynikach pomiarów PEM. Strategia nie powinna zastępować państwowego systemu pomiarów i nadzoru, lecz może przyjąć zasadę lokalnego porządkowania i udostępniania informacji, np. poprzez mapę odsyłającą do aktualnych danych właściwych organów i systemów publicznych.

Wniosek: rozwój infrastruktury cyfrowej powinien być w Strategii powiązany z zasadami ładu przestrzennego, ochrony krajobrazu, przejrzystości informacji oraz oceną kumulacji oddziaływań w zakresie wymaganym przez obowiązujące przepisy.

6. Proponowane uzupełnienie Strategii

6.1. Zasada kierunkowa

Proponuje się wprowadzenie do części kierunkowej Strategii następującej albo równoważnej merytorycznie zasady:

„Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej na terenie Gminy Olecko powinien zapewniać wysoką dostępność usług cyfrowych przy jednoczesnym poszanowaniu ładu przestrzennego, krajobrazu oraz jakości życia mieszkańców. Lokalizacja nowych wysokich masztów i stacji bazowych powinna uwzględniać relacje do zabudowy mieszkaniowej i obiektów wrażliwych, istniejących i planowanych obszarów rozwoju osadnictwa, terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo oraz kumulację dominant przestrzennych. Dla obiektów o znacznej wysokości należy przewidywać analizę krajobrazową i widokową. Gmina powinna dążyć do prowadzenia czytelnej, publicznej informacji o rozmieszczeniu infrastruktury telekomunikacyjnej oraz dostępnych wynikach monitoringu pól elektromagnetycznych.”

6.2. Inwentaryzacja i informacja publiczna

- opracowanie i okresowa aktualizacja gminnej warstwy informacyjnej z lokalizacją istniejących wysokich masztów i stacji bazowych,
- wykorzystywanie i udostępnianie mieszkańcom odwołań do aktualnych danych publicznych dotyczących PEM,
- ewidencjonowanie nowych lokalizacji oraz istotnych zmian istniejących instalacji w zakresie danych dostępnych gminie,
- publikowanie czytelnych informacji o planowanych wysokich obiektach telekomunikacyjnych, gdy gmina uczestniczy w procedurze planistycznej lub inwestycyjnej.

6.3. Zasady przestrzenne i krajobrazowe

- preferowanie lokalizacji ograniczających konflikty z istniejącą i planowaną zabudową mieszkaniową oraz obiektami szczególnie wrażliwymi,
- ochrona najcenniejszych panoram, osi widokowych, stref nadwodnych i terenów o szczególnych walorach krajobrazowych,
- analiza możliwości współlokowania urządzeń kilku operatorów na istniejących obiektach w celu ograniczania mnożenia dominant, jeżeli rozwiązanie jest technicznie i prawnie możliwe,
- uwzględnianie łącznego efektu przestrzennego kilku wysokich obiektów telekomunikacyjnych zlokalizowanych w tym samym rejonie.

6.4. Wcześniej zgłoszone bufory jako materiał do dalszej analizy

W opracowaniu z 28 stycznia 2026 r. zaproponowano kierunkowo m.in. odległości 500 m od zabudowy mieszkaniowej i obiektów wrażliwych, 1000 m od zwartej zabudowy oraz 200 m od granic wybranych terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo. W niniejszej uwadze nie postuluje się automatycznego nadania tym wartościom charakteru norm prawnych. Wnosi się natomiast o zachowanie ich jako społecznego materiału referencyjnego i przeprowadzenie przez Gminę analizy, jakie lokalne kryteria i bufory mogą być zgodnie z prawem oraz racjonalnie technicznie zastosowane w polityce przestrzennej.

6.5. Proponowane wskaźniki

- liczba zinwentaryzowanych wysokich masztów i stacji bazowych ujętych w gminnej warstwie informacyjnej [szt.],
- udział obiektów telekomunikacyjnych o znacznej wysokości objętych analizą krajobrazową w procedurach, w których Gmina może taką analizę wymagać lub uwzględnić [%],
- liczba publicznych aktualizacji informacji o rozmieszczeniu infrastruktury i dostępnych danych PEM [szt./rok],
- liczba przypadków współlokowania infrastruktury ograniczających potrzebę budowy nowych dominant [szt.] – o ile dane są dostępne.

7. Znaczenie proponowanej zmiany

- pozwala pogodzić rozwój usług cyfrowych z ochroną ładu przestrzennego i krajobrazu,
- zmniejsza ryzyko konfliktów społecznych związanych z nowymi lokalizacjami wysokich masztów,
- wzmacnia przejrzystość informacji i zaufanie mieszkańców,
- tworzy podstawę do oceny kumulacji dominant krajobrazowych,
- zapewnia ciągłość z wnioskami formalnie przekazanymi stronie gminnej na etapie diagnozy,
- nie blokuje rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej, lecz nadaje mu jasne ramy strategiczne.

8. Wniosek końcowy

Wnosimy o uwzględnienie uwagi SRG-07/2026 poprzez:

1. uzupełnienie Strategii o odrębne zasady rozwoju i lokalizacji wysokiej infrastruktury telekomunikacyjnej BTS/SBTK,
2. wprowadzenie zasady ochrony ładu przestrzennego, krajobrazu i terenów wrażliwych przy lokalizacji nowych masztów,

3. wskazanie potrzeby analiz krajobrazowych i widokowych dla wysokich obiektów telekomunikacyjnych,
4. wprowadzenie kierunku dotyczącego lokalnej inwentaryzacji oraz czytelnej informacji o rozmieszczeniu infrastruktury i dostępnych danych PEM,
5. uwzględnianie kumulacji obiektów i preferowanie współlokowania urządzeń tam, gdzie jest to technicznie i prawnie możliwe,
6. zachowanie wcześniej zgłoszonych propozycji buforów jako materiału referencyjnego do dalszej analizy prawnej, planistycznej i technicznej.

Dokumenty źródłowe

1. „Wnioski analityczne strony społecznej do diagnozy Strategii Rozwoju Gminy Olecko oraz Planu Ogólnego Gminy Olecko”, 28.01.2026 r., rozdział 7 „Zasady bezpiecznej lokalizacji masztów telekomunikacyjnych (BTS/SBTK)”.
2. „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Olecko...”, 2025, część 3.4 dotycząca infrastruktury technicznej i usług telekomunikacyjnych.
3. „Strategia Rozwoju Gminy Olecko do 2035 roku – projekt”, 2026, w szczególności cel strategiczny 3, rozdz. 3.4 oraz rozdz. 4.6.